

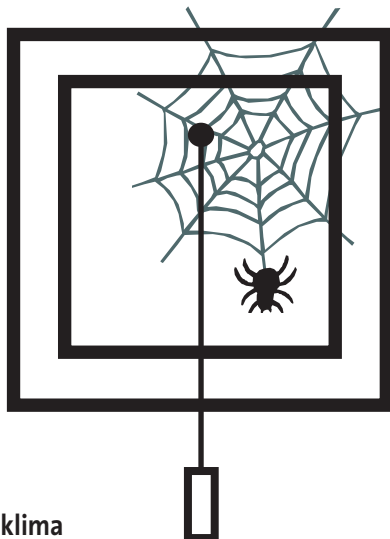
VENTILASJON

Blås opp en plastpose og legg den i fryseren.
Etter en kort stund er posen full av dugg og vanndråper.
Vannet kommer ikke ut fordi det ikke finnes ventilasjon.

Et enkelt forsøk som understreker en av flere grunner
til å sørge for god ventilasjon i leiligheten.

Stikkordregister

Kort om inneklime	34
Andelseiers ansvarsområde .	35
God ventilasjon	36
Ventilasjonssystem: Naturlig	37
Ventilasjonssystem:	
Mekanisk	38
Kjøkkenhette	
Ventilasjonssystem:	
Balansert	39

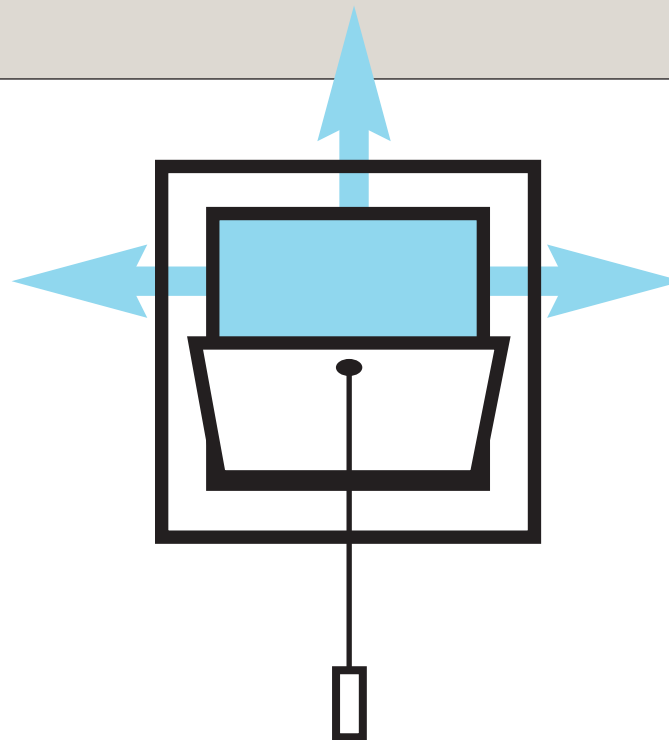

Kort om inneklima

Riktig ventilasjon fjerner lukt og overflødig fuktighet i inneluften. Resultatet gir et godt og helseeriktig inneklima både for barn og voksne. Fare for sopp og råteskader vil reduseres vesentlig.

Hva bestemmer luftkvaliteten?

Dårlig luftkvalitet skyldes som regel forurensninger fra innemiljøet. Møbler, tepper og alt vi omgir oss med kan inneholde skadelige stoffer som avgir gasser, og påvirker inneluften vår.

Helsefare:

Mangelfull ventilasjon fører svært ofte til dårlig inneklima, og er trolig en viktig årsak til at mange barn utvikler sykdommer som astma og allergi.

Økonomi:

Det er misforstått sparing å stenge ventiler for å redusere strømrregningen. Dårlig ventilering kan skade boligen og gi store vedlikeholdskostnader på sikt.

Hva er mitt ansvarsområde?

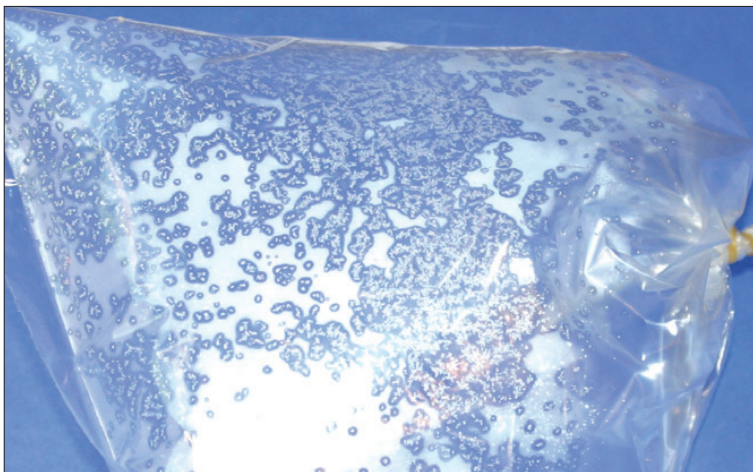
Andelseier har ansvar for å vedlikeholde og skifte ventilasjonsanlegget, inkludert kjøkkenventilator, ventiler og kanaler innenfor egen leilighet. Fellesanlegg for ventilasjon; sjekk ansvarsforhold med borettslaget.

Hva kan ingen eller dårlig ventilasjon forårsake:

- Fukt- og råteskader på leiligheten
- Helsefare for beboerne
- Sjenerende lukt

De vanligste ventilasjonsproblemer har sin årsak i:

- Dårlig renhold av fettfilter og avtrekksmotor.
- Ventiler i vegg og vinduer holdes lukket.
- Ventilasjonsanlegget er ikke dimensjonert etter dagens behov/krav.

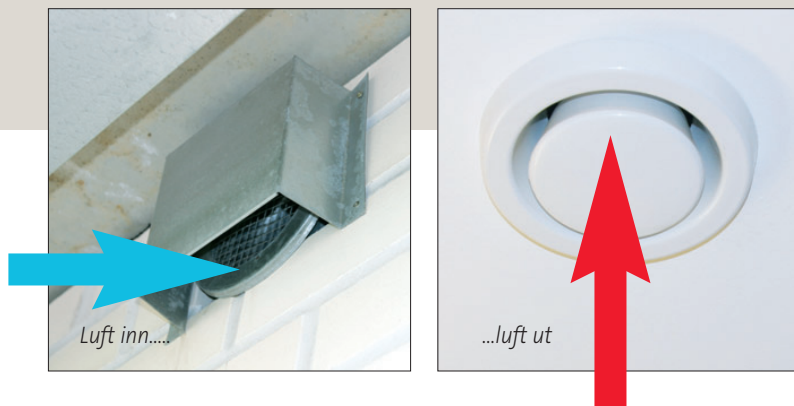
Legger du en oppblåst pose i fryseren i noen minutter ser du fort at; LUFT = VANN

God ventilasjon skal gi oss et godt inneklima

Hvordan sørger vi for et godt inneklima:

- **Naturlig ventilasjon** (se s. 37)
Her er det viktig at veggventiler og takventiler står åpne.
Hvis ikke er sjansen for dårlig inneklima stor.
- **Mekanisk avtrekksventilasjon** (se s. 38)
Det viktigste er at avtrekksviften er i drift og at avtrekksventiler på våtrom og ytterveggventiler er åpne. Hvis ikke er sjansen for dårlig inneklima stor.
- **Ved balansert ventilasjon** (se s. 39)
Det er viktig at ventilasjonsaggregatet er i drift og at både tilluft- og avtrekksventiler er åpne. Eventuelle ytterveggventiler og vindusventiler skal normalt være lukket.
Dører til oppholdsrom og våtrom skal ha luftespalte, gjerne under dør, for å sikre luftsirkulasjon mellom rommene.

Tips Sørg for at komfyrvtrekket alltid er i bruk under matlaging, og at du får luftet ut fukt fra badet rett etter dusjing/bading.

Ventilasjonssystem med Naturlig avtrekk

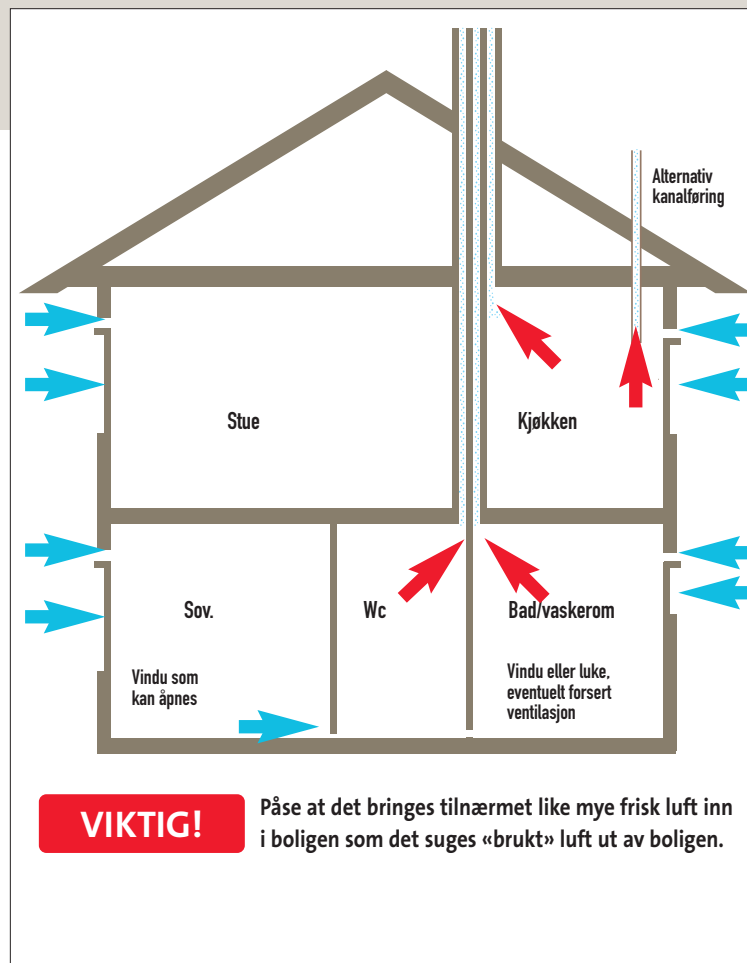
Som andelseier bør du kjenne til hvordan ventilasjonssystemet fungerer i din leilighet. Kontakt styret/vaktmester/leverandør hvis du er i tvil.

Dette er et vanlig ventilasjonssystem i eldre boliger. Luft kommer inni boligen gjennom ventiler i sove- og oppholdsrom og ved åpne vinduer. Luften trekkes ut igjen via ventiler på kjøkken, bad/vaskerom og WC. Ved denne formen for ventilasjon må det luftes bevisst for å oppnå tilfredsstillende luftkvalitet og et lavt energiforbruk. Boliger som er for tett slik at det er dårlig luftutskifting, kan få sopp-, mugg- eller råteskader.

Slik virker systemet:

Kanaler føres fra våtrom og opp over yttertak. På grunn av temperatur- og høydeforskjell skapes oppdriftskrefter og naturlig drift av luft opp i takhatt, som igjen skaper et undertrykk i leiligheten. Undertrykket trekker frisk luft inn i leiligheten gjennom ytterveggsventiler på oppholdsrom. Derfra vandrer luft til våtrom, gjennom luftespalte under dør.

Separat løsning med kjøkkenhette er ofte montert som et supplement (se side 38)

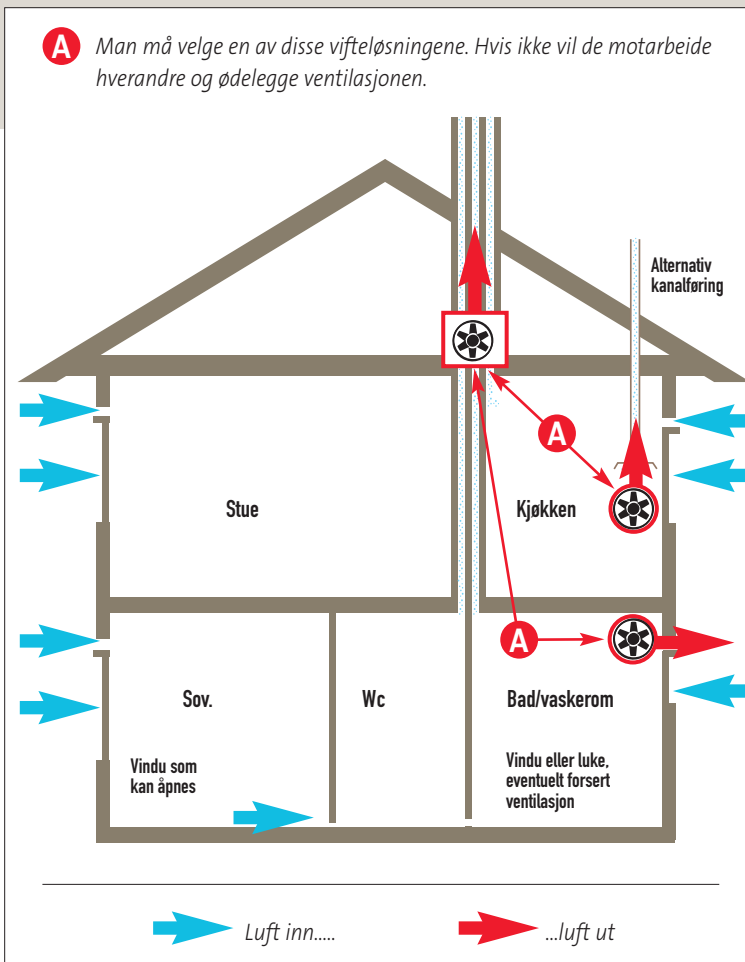

Ventilasjonssystem med Mekanisk avtrekk

Som andelseier bør du kjenne til hvordan ventilasjonssystemet fungerer i din leilighet. Kontakt styret/vaktmester/leverandør hvis du er i tvil.

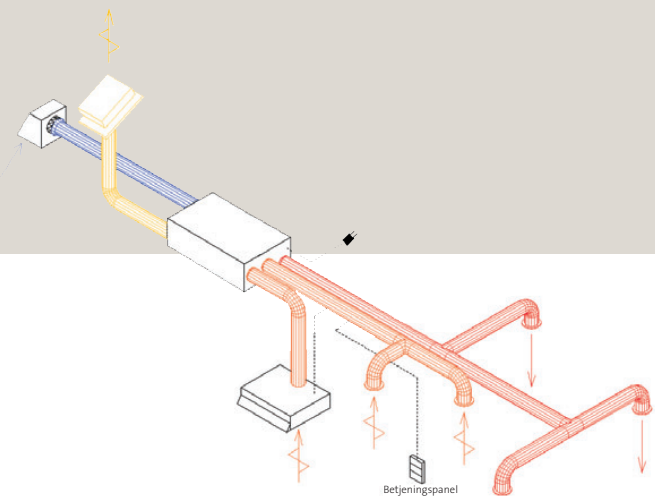
Kanaler føres fra våtrom og kjøkkenhette og fram til vifte som enten er montert i den enkelte leiligheten eller i felles avtrekksvifte på yttertak eller kaldt loft. Avtrekksviften skaper et undertrykk i boligen, og frisk luft suges inn gjennom tilluftsventiler. Mekanisk avtrekk med vifte og kanaler gir god kontroll av luftutskiftingen i boligen.

Avtrekksvifte komfyr (Kjøkkenhette)

Utlufting under steking og matlaging på kjøkken skjer normalt via avtrekk over komfyren. En avtrekksvifte trekker både lukt og matos ut av leiligheten. Et filter fanger opp fett og smuss. Dette filteret tas ut og rengjøres minimum en gang pr måned eller oftere.

- For vedlikehold: se side 59 (Brann)
- Ved montering av ny avtrekksvifte må denne være tilpasset det som er installert tidligere. Kontakt borettslaget og finn ut hva som er tillatt.
- I avtrekksvifte med kullfilter må filteret skiftes da renseseffekten avtar over tid.

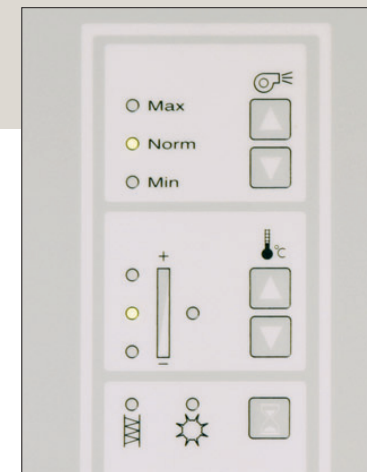

Balansert ventilasjonssystem med varmegjenvinning

Som andelseier bør du kjenne til hvordan ventilasjonssystemet fungerer i din leilighet. Kontakt styret/vaktmester/leverandør hvis du er i tvil.

Kanaler føres fra våtrom og oppholdsrom, fram til et ventilasjonsaggregat (ofte montert i leiligheten) med 2 vifter, 2 filter og varmegjenvinning. Den ene viften trekker brukt luft ut av leiligheten (avtrekksluft) mens den andre viften trykker luft inn i leiligheten (tilluft). Dette kaller vi balansert ventilasjon. Både tilluft og avtrekksluft passerer en varmegjenvinner som overfører varme fra den romtempererte og forurensede avtrekksluften til den utempererte, friske tilluften. Dermed forvarmes tilluften av varmen i avtrekksluften. Den støvholdige uteluften filtreres /renses før den tilføres leiligheten. Systemet sørger for alt ventilasjonsbehov. Det er ikke nødvendig å åpne vinduer for ekstra lufting. Eventuelt vindus- og ytterveggventiler skal normalt være lukket.

Økonomi: Balansert ventilasjon gjenvinner 60-90% av varmluften, og gir redusert energiforbruk. Investeringskostnaden er høyere enn ved vanlig ventilasjon men dette vil være inntjent etter ca. 8 år. Vedlikeholdskostnadene er også noe høyere, men dette må måles opp i mot et vesentlig bedre inn klima.

Balansert ventilasjon krever jevnlig ettersyn og vedlikehold. Kontroller at ventilasjonsaggregatet fungerer korrekt i henhold til vedlikeholdsdokumenter fra leverandøren.

- For rengjøring av («metall»)-filter, følg leverandørens anvisninger.
- For skifting av («mykt»)-filter, følg leverandørens anvisninger.
- Ventilasjonssystemets friskluftsinntak må ikke tildekkes.
- Avtrekksventiler i bad og våtrom bør rengjøres 1-2 ganger i året.
- Sørg for normalt god rengjøring.

Tips: Leverandøren har gjerne abonnementsavtaler for levering av filter eller borettslaget har en ordning med innkjøp av filter.